

Zonnepark Klarenbeek

Jaarverslag 2022

Apeldoorn, 28 juni 2023

Geachte deelnemer aan zonnepark Klarenbeek,

Het eerste volledige kalenderjaar voor zonnepark Klarenbeek zit erop. Bij deze sturen we je het jaarverslag 2022 over het zonnepark. Met dit jaarverslag leggen we rekenschap af over de ontwikkelingen van het zonnepark in 2022. De volgende zaken komen aan de orde:

- Wat is er in 2022 gebeurd?
- Hoe heeft het zonnepark gepresteerd?
- Wat betekent dit alles voor de financiën van het zonnepark?
- Wat staat er op stapel voor 2023?

Jaaropgave

In het voorjaar hebben we je een jaaropgave middels een waardestaat opgestuurd. Dat is een kort overzicht van uw financiële positie in het zonnepark, dat voor de aangifte bij de belastingdienst gebruikt kan worden. (Bij een belastingopgave tellen ZonDelen mee voor box 3.)

Jaarlijkse uitkering

De uitkering aan jou als deelnemer is eind juni gedaan. Dat is later dan gebruikelijk. Er moest namelijk een lang traject doorlopen worden vooraleer we toestemming tot uitkering kregen. De accountant stelt een jaarrekening op. De jaarrekening wordt door de financierende bank getoetst. En de belastingdienst registreert ons verzoek tot dividenduitkering, een proces waarvoor maximaal zes weken wordt gerekend.

Er wordt dus van de deelnemers wat meer geduld gevraagd.

Met energieke groet, namens deA en EnergieRijk Voorst,

Michiel Roemer, Gertine Wilders, Kees Huijbers en Otto Hettinga

I Samenvatting

Dit is het jaarverslag van het eerste volledige jaar van zonnepark Klarenbeek. Met dit verslag informeren wij deelnemers en andere betrokkenen over de ontwikkelingen van het zonnepark in 2022.

De installatie op het park heeft buitengewoon goed gefunctioneerd, dankzij de overvloedige zonneshijn in 2022. De energieproductie was dan ook 13% hoger dan verwacht.

Daarnaast zijn in 2022 door allerlei ontwikkelingen de prijzen voor gas en elektriciteit buitengewoon hoog geweest. Voor de consument is dat bijzonder zorgelijk geweest, maar voor een producent, zoals een zonnepark is, betekent dat: meer inkomsten. In 2022 was de jaargemiddelde elektriciteitsprijs op de groothandelsbeurs zeer ruim boven het zogenaamde garantiebedrag van de SDE-subsidie. Dit betekent dat de inkomsten ruim boven begroting zijn uitgekomen. In hoofdstuk 4 wordt daar verslag van gedaan.

De afspraken met de financierende bank bepalen dat, na aftrek van een forse post vennootschapsbelasting, de winst boven begroting, eerst gebruikt wordt om diverse reservepotjes te vullen. De winst komt ons wel toe, maar nu nog niet. In juni verwachten we dat het dividend aan de aandeelhouders (Prowind en ERV-deA BV) zal worden uitgekeerd. ERV-deA zal vervolgens de deelnemers uitkeren.

De das is helemaal aanwezig op het zonnepark. De twee burchten zijn bewoond. Meerdere keren is de das gesignaleerd op de camera. Ook zijn sporen van de das gevonden op het terrein en zijn wissels (loopsporen) te zien.

Ook waren er in 2022 schapen op het terrein, die voor de begrazing zorgen. Het is gebleken dat ze ook de jonge aanplant op het terrein hebben aangetast. De droge zomer deed de jonge aanplant ook geen goed. Aan het eind van de zomer van 2022 verkeerden de zones op het park die speciaal voor de ontwikkeling van biodiversiteit bedoeld waren, in een slechte toestand. Daarom werd besloten om die gebieden voor schapen ontoegankelijk te maken en de groene aanplant in die gebieden te herstellen. Medio 2023 ziet het er al weer veel beter uit.

Inhoudsopgave

1	SAMENVATTING	5
2	WAT IS ER IN 2022 GEBEURD?	7
2.1	BIODIVERSITEIT	7
2.2	MONITORING DAS	8
2.3	BEGRAZING SCHAPEN	8
2.4	GEBIEDSFONDS	8
2.5	OPEN ENERGIEDAG	9
2.6	VOLGEN OPWEK	9
3	HOE HEEFT HET ZONNEPARK GEFUNCTIONEERD?	10
3.1	ZONNESTRALING DEELEN	10
3.2	LANGE TERMIJN TREND	11
3.3	OPBRENGST ZONNEPARK KLARENBEEK	11
4	FINANCIIEEL	13
4.1	INKOMSTEN	13
4.2	FINANCIIEEL OVERZICHT VAN ZONNEPARK KLARENBEEK	14
4.3	BEGROTING 2023	16
5	ONTWIKKELINGEN IN 2023	17

2 Wat is er in 2022 gebeurd?

Voor wat betreft het functioneren van het zonnepark wordt naar Hoofdstuk 3 verwezen.

2.1 Biodiversiteit

Als ERV en deA willen we graag inzicht krijgen in hoe het zonnepark bijdraagt aan de biodiversiteit en de versterking van de natuur. Er zijn contacten gelegd met de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV). Samen met KNNV wordt gewerkt aan het op zetten van een aanpak om met getrainde vrijwilligers periodiek plantensoorten en aantallen vast te gaan leggen. Deze intentie heeft in 2022 vorm gekregen. In juni is er bezoek geweest van enkele vrijwilligers van de KNNV om de ecologische toestand van het park onder de loep te nemen. Daaruit kwam het advies om minder schapen toe te laten in de speciale zones die voor fauna en flora bedoeld waren, zoals bij de paddenpoelen. Daarna zijn er via ERV zogenaamde energieboswachters aangesteld die met een zekere regelmaat de ecologische situatie van het park monitoren.

In 2022 hebben twee studenten van het Aeres MBO uit Ede (groene school) een onderzoek rondom de inventarisatie van biodiversiteit uitgevoerd. Zij hebben zich verdiept in de methodes om aantallen en typen vogels, planten, insecten en dergelijke vast te leggen en hebben een deel van deze methodes toegepast in hun veldonderzoek op het zonnepark.

Eind december 2022 hebben ze hun resultaten bij deA gepresenteerd, en hun onderzoek gepubliceerd. Ze concluderen oa dat de paddenpoelen zich in de zomer van 2022 in slechte conditie bevinden. Aanbevelingen zijn gedaan om de omgeving van de paddenpoelen te verbeteren waarbij gedacht kan worden aan:

- hier en daar aanleggen van vlonders voor schaduw aan de oevers.
- planten van gele lis ten behoeve van waterzuivering.
- poelen op sommige punten verdiepen en het verbinden van poel 2 en 3.
- omheinen van het poelengebied met hekken.
- het aanbrengen van bepaalde soorten heesters en bomen, bijvoorbeeld de meidoorn en de liguster.
- opvang van regenwater in de drassige gebieden onder de panelen ter voorkoming van opdroging van de paddenpoelen in de zomer.

2.2 Monitoring Das

In 2021 is het zonnepark Klarenbeek in Voorst gerealiseerd. Een eis uit de ontheffing is een jaarlijkse monitoring van de das in het projectgebied, voor een looptijd van 10 jaar. In opdracht van Prowind BV voert Adviesbureau E.C.O. Logisch deze monitoring uit. Ten grondslag aan deze monitoring ligt de ecologische quickscan van Econsultancy in 2018. Ten gevolge van de conclusies daaruit is in 2018 en 2019 aanvullend onderzoek naar de das uitgevoerd door Econsultancy en Das & Boom. De resultaten hiervan staan benoemd in de ontheffing inzake de Wet natuurbescherming zaaknummer 2019-0015211. Tijdens het onderzoek zijn in de directe omgeving van het projectgebied twee potentieel vaste verblijfplaatsen van de das gevonden. Het projectgebied wordt daarnaast gebruikt als foerageergebied door de das.

Bevindingen tot en met 2022

Ook in 2022 is de das gemonitord met cameravallen en door sporenonderzoek.

Op het zonnepark zijn meerdere sporen van de das aangetroffen. Ook is de das meerdere malen op camerabeelden vastgelegd. De wissels door het projectgebied zijn een indicatie dat de das het projectgebied doorkruist. Op basis van combinatie van loopsporen en foerageersporen is te zien dat de das in het gehele projectgebied foerageert. De sporen en camerabeelden zijn een indicatie voor het gebruik van beiden burchten ten zuiden en ten noorden van het projectgebied.

De groene zones hebben erg te lijden gehad door de schapen. Om schapenvraat in de toekomst te voorkomen is er om de groene zones een hekwerk geplaatst. Dit hekwerk houdt de schapen buiten, maar biedt dankzij een onderdoorgang van circa 20 centimeter toegang voor de das. Met de plaatsing van het hekwerk wordt een succesvol groeiseizoen van 2023 verwacht.

De monitoring van de das wordt voortgezet voor een minimale periode van zeven jaar. Het is belangrijk om aandacht te blijven besteden aan de toegangen naar het compensatiegebied voor de das en het succes van de aanplant.

2.3 Begrazing schapen

Uit de verschillende onderzoeken die in 2022 zijn uitgevoerd, en op basis van diverse bezoeken die door medewerkers van ERV, deA en Prowind aan het zonnepark zijn gebracht kan geconstateerd worden dat de begrazing door schapen het gebied ecologisch gezien geen goed hebben gedaan. Veel jonge aanplant is kaalgevreten, en het gebied rond de waterpoelen maakte een desolate indruk. Opgemerkt wordt dat ook de droge en warme zomer het gebied geen goed gedaan heeft.

Besloten is daarom om de toegang door de schapen te beperken tot het terrein onder en nabij de zonnepanelen. Via een omheining met houten hekken is het gebied met de poelen, en de twee foerageergebieden niet meer voor schapen toegankelijk.

2.4 Gebiedsfonds

Uit de exploitatie van het zonnepark wordt gedurende 15 jaar een bedrag van circa €9.000,- jaarlijks ter beschikking gesteld voor duurzame en sociale projecten in de buurt. Met Prowind is bij aanvang afgesproken dat ERV en deA in eerste instantie de organisaties zijn om hier verdere invulling aan te geven waarbij overleg met de naast omwonenden centraal staat. In juni 2022 is er door ERV en deA een bijeenkomst in het MFC Klarenbeek georganiseerd om met naast omwonenden over de invulling verder te praten.

Een belangrijk element in de plannen is om omwonenden in de gelegenheid te stellen maatregelen aan uit te laten uitvoeren om hun huis te verduurzamen. Gedacht kan worden aan diverse vormen van isolatie, aan zonnepanelen op eigen dak en aan de aanschaf van een warmtepomp. Het gebiedsfonds zou daaraan een financiële bijdrage kunnen leveren. Daarbij helpt het als het bedrag voor de omwonenden in 1-2 keer beschikbaar komt en niet in jaarlijkse kleine porties. Met de SVN-bank is een plan opgesteld waarbij deze bank een lening verstrekt ter waarde van een som gelijk aan 15 jaar een uitkering van het gebiedsfonds.

Die som zou dan deels ter beschikking voor de naast omwonenden worden gesteld, deels gereserveerd voor projecten in het dorp, en deels voor rente over de geleende som. In 2022 was de rente laag en dus was ook de renteverplichting aan de bank laag.

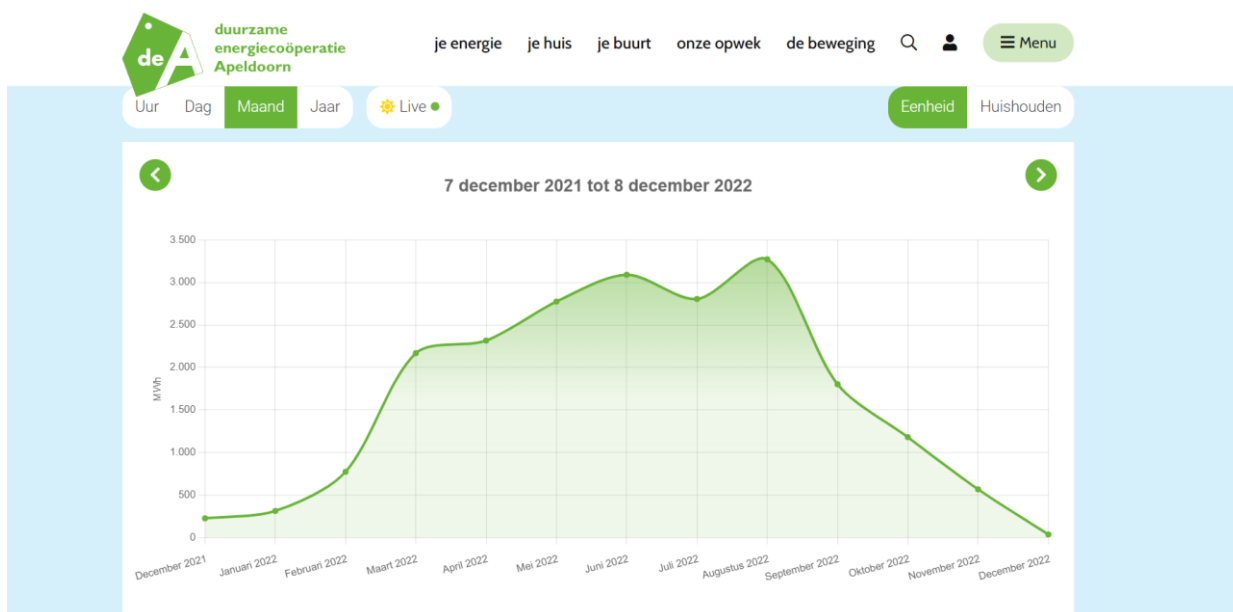
Op de bijeenkomst op het MFC werd er overwegend positief op het voorstel gereageerd, zij het dat er verzoek is ingediend om meer onderscheid te maken tussen de omwonenden naar rato van de afstand van de woning tot het park.

2.5 Open Energiedag

Op 17 september 2022 is de landelijke open energiedag georganiseerd. Op die dag stellen beheerders van oa zonneparken, windparken en grote zonnedaken hun terrein open voor geïnteresseerden. Ook zonnepark Klarenbeek stond die dag open. Door het slechte weer was de belangstelling bijzonder laag. Slechts enkele bezoekers vielen te noteren.

2.6 Volgen opwek

Sinds het najaar kan de productie van zonnepark Klarenbeek gevolgd worden op de website van deA (www.de-a.nl/zonneparkklarenbeek).

Schermafbeelding van de productiegegevens op de website van deA.

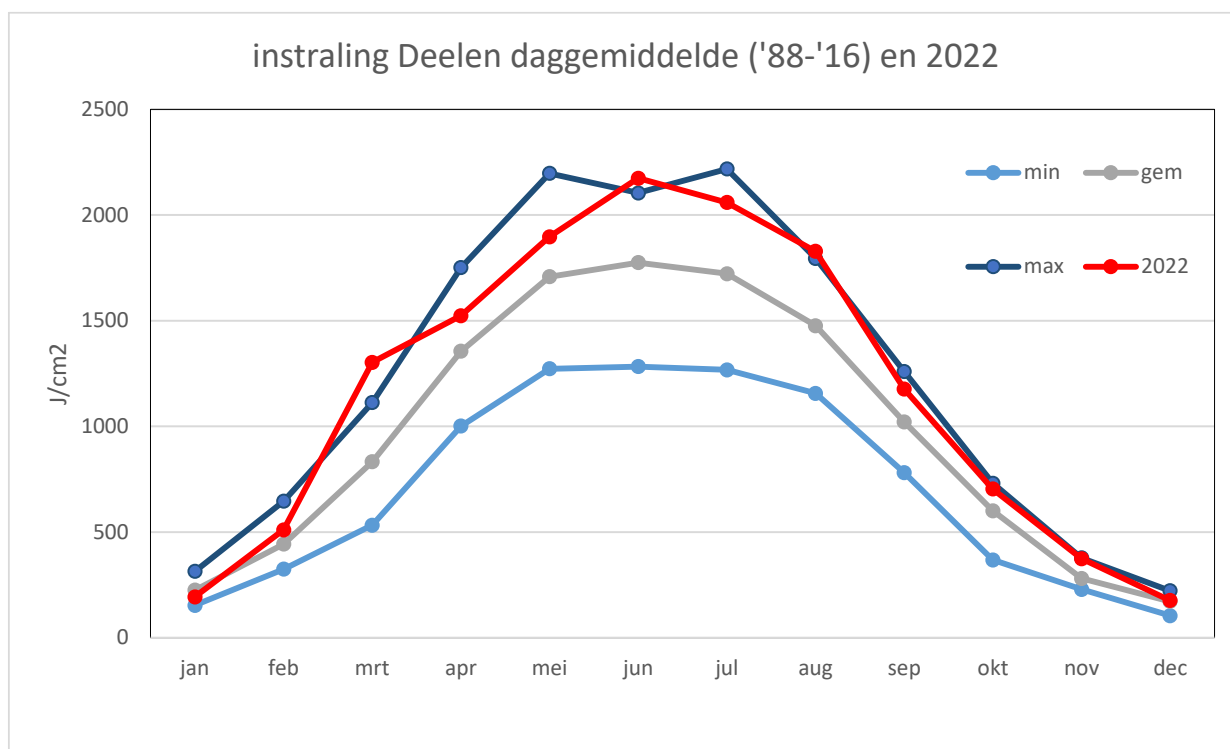
3 Hoe heeft het zonnepark gefunctioneerd?

Om het functioneren van het zonnepark te beoordelen hebben we, zoals gebruikelijk, de volgende grootheden bekeken:

- Zonnestraling Deelen van januari t/m december 2022,
- Vergelijking van zonnestraling met de klimatologische zonnestraling.
- Opbrengst zonnepark van januari t/m december 2022,
- Vergelijking van de gerealiseerde opbrengst met de verwachte opbrengst.

Daarnaast werpen we ook een blik op de lange termijn trend van de zonnestraling.

3.1 Zonnestraling Deelen

Figuur 1 De daggemiddelde instraling ($J \cdot cm^{-2}$) per maand in Deelen. Min/Max: maand met de laagste respectievelijk hoogste instraling over de periode '88-'16; Gem: gemiddelde instraling per maand; 2022: daggemiddelde instraling in 2022.

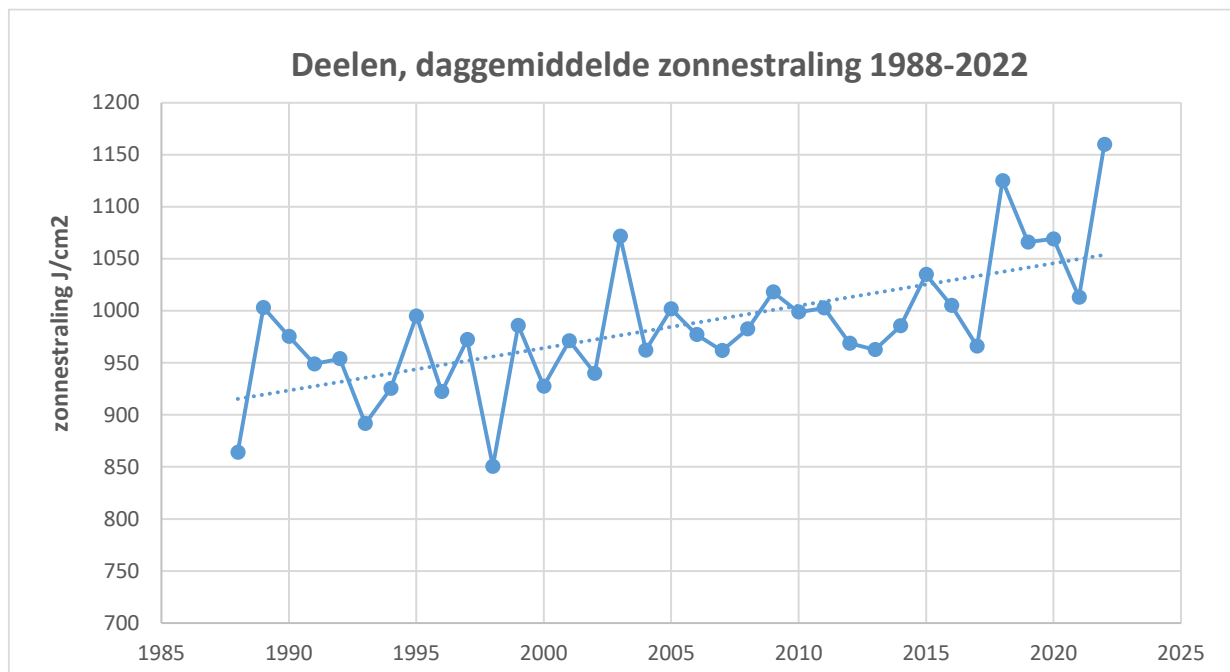
Station Deelen is het dichtstbijzijnde KNMI-station waarvoor zonparameters (instraling, zonuren) beschikbaar zijn. Deelen ligt op circa 18 km van Klarenbeek. Het zal voorkomen dat de omstandigheden boven Deelen anders zijn dan boven zonnepark Klarenbeek, maar verwacht mag worden dat het niet veel verschil zal uitmaken. Vanaf 1988 worden op Deelen grootheden als instraling en zonuren gemeten. De periode 1988-2016 is op een jaar na voldoende lang om een klimatologisch gemiddelde te construeren. (Voor een klimatologisch gemiddelde is 30 jaar vereist.)

Figuur 1 laat zien hoe de instraling in 2022 zich verhoudt tot het langjarig gemiddelde. Met uitzondering van de maanden januari en december lag de instraling in alle maanden boven het klimatologisch gemiddelde. In maart, juni en augustus was de zonne-instraling record hoog. Voor de andere maanden

geldt dat de instraling dicht bij het maximum ligt. Voor het jaar als geheel ligt de instraling zo'n 3% hoger dan in 2018, dat tot nu toe het jaar met de hoogste instraling was.

3.2 Lange termijn trend

Uit diverse onderzoeken komt naar voren dat de zonnestraling in Nederland, en in grote delen van Europa, de laatste jaren flink is toegenomen. De meetreeks in Deelen bevestigt dit beeld, zie Figuur 2. De daggemiddelde instraling is in Deelen, als we de trendlijn volgen, met zo'n 136 J.cm⁻² toegenomen. Ten opzichte van de eerste 10 jaar van de reeks is dit een toename met 14%.

Figuur 2 De daggemiddelde instraling (J.cm⁻²) per jaar in Deelen. Periode: 1988-2022. Trend: 4 J.cm⁻².jaar⁻¹.

Meer zonnestraling door schonere lucht

De toegenomen zonne-instraling is een gevolg van het schoner worden van de lucht. Door beleidsmaatregelen op Europese schaal zijn allerlei typen luchtverontreiniging in concentratie sterk gedaald wat onder meer een gunstig gevolg heeft op de hoeveelheid aerosolen (kleine stofdeeltjes) in de lucht waardoor meer zonnestraling de grond bereikt.

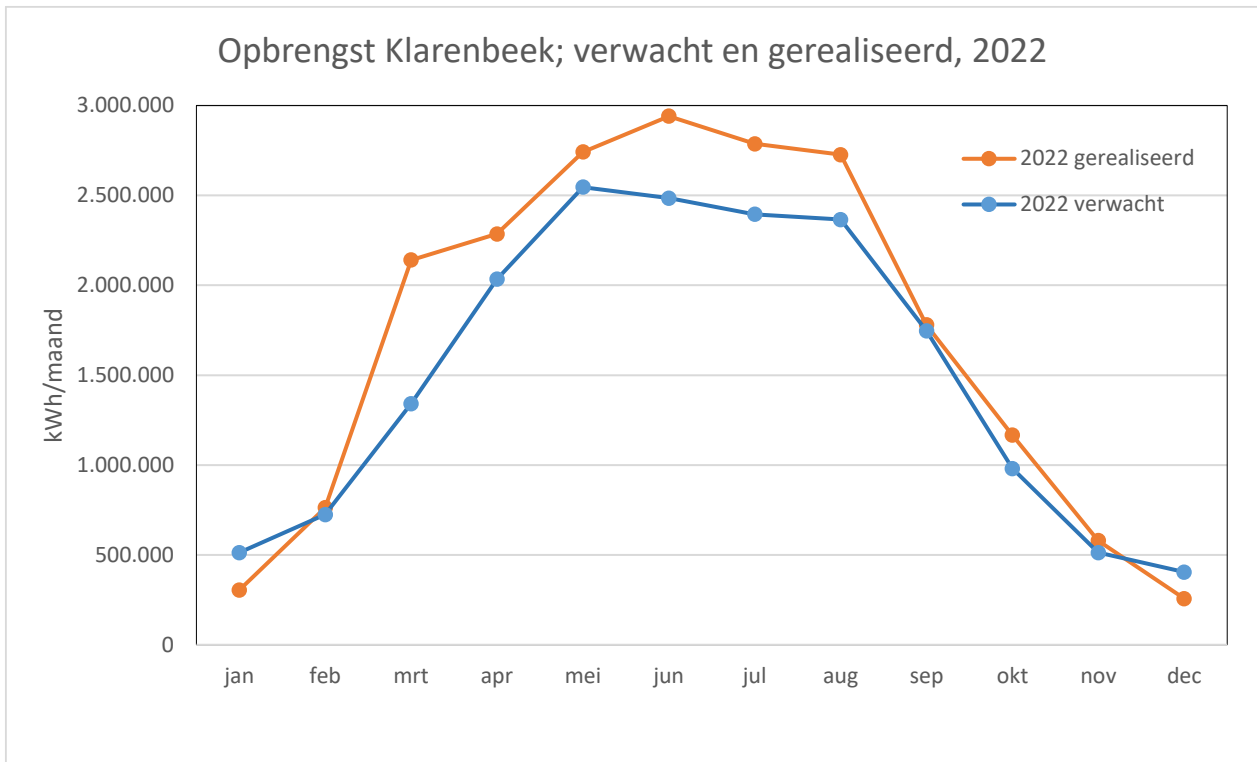
Ook voor de opbrengst van zonnepanelen is dit een gunstige ontwikkeling.

3.3 Opbrengst zonnepark Klarenbeek

Figuur 3 laat de verwachting en de realisatie van de opbrengst zien van zonnepark Klarenbeek. De resultaten zijn een reflectie van de resultaten van de zonne-instraling in figuur 1. In de periode maart-augustus was de opbrengst ver boven verwachting, in de andere maanden lag de opbrengst dicht in de buurt van de verwachting. Alleen januari ligt echt achter. Dat is elk jaar zo: aan deze maand is een iets te hoog percentage van de jaaropbrengst toegekend.

De business case van het park is indertijd gebaseerd op de verwachte opbrengst voor het eerste jaar, afgegeven door Prowind. (Zie het informatiememorandum voor meer achtergrond.)

Die verwachting is voor een heel jaar, niet per maand. De vertaling naar een verwachting per maand is gebaseerd op ervaringen bij andere zonneparken. Op hoofdlijnen zijn deze ervaringen hetzelfde, maar per maand worden soms licht uiteenlopende cijfers gerapporteerd. Vandaar dat de verwachtingen per maand minder zeker zijn. Dit zogenaamde jaarprofiel wijkt iets af van het jaarprofiel van de instraling van de zon. Van belang is vooral of de jaarverwachting gerealiseerd wordt.

Figuur 3 Verwachte en gerealiseerde opbrengst van zonnepark Klarenbeek (kWh/maand) in 2022.

Figuur 3 en tabel I laten zien dat het zonnepark 2.428.000 kWh boven verwachting heeft gepresteerd. Dit is- geheel en al is toe te schrijven aan het overvloedig schijnen van de zon. Dit uit zich zowel in het hoge aantal zonuren over 2022 als in de zonne-instraling.

	2022
Verwacht	18.046.000
Realisatie	20.474.000

Tabel I Cumulatieve opbrengst (kWh) van zonnepark Klarenbeek

Weetjes

Er zijn in 2022 geen dagen geweest dat de opbrengst van de zonnepanelen door sneeuw of ijs gehinderd werd.

22 Juni 2022 was de dag met de hoogste productie, en wel 133.680kWh.

31 Maart 2022 was de dag met de laagste opbrengst (1.380kWh) gevolgd door 5 december 2022 met 1.440 kWh.

4 Financieel

4.1 Inkomsten

De stroomprijzen zijn vanaf september 2021 gestaag opgelopen. Dit komt voort uit de sterke koppeling tussen de stroom en gasprijzen. De gasprijzen, en daarmee ook de stroomprijzen, zijn vanwege kleinere winterreserves en de dreiging van de oorlog in Oekraïne sterk gestegen. In 2022 is de oorlog daadwerkelijk uitgebroken wat tot ongewoon hoge gas- en stroomprijzen geleid heeft. In het najaar zijn de prijzen flink gezakt maar zijn ze nog altijd aanzienlijk hoger dan wat twee jaar eerder gebruikelijk was.

Tabel 2 laat de ontwikkeling van de stroomprijzen zijn en het effect op de inkomsten van het zonnepark.

Tabel 2 Inkomsten van Zonnepark Klarenbeek in 2022

Maand	Verwachte prijs stroom incl. aanvulling vanuit SDE en GVO (€/MWh)	Prijs voor verkochte stroom (€/MWh)	Inkomsten verwacht (€)	Inkomsten gerealiseerd (€)
januari	95	120	48.690	37.260
februari	95	110	68.750	83.050
maart	95	170	127.380	358.660
april	95	130	123.210	287.910
mei	95	120	241.900	321.290
juni	95	140	236.070	399.050
juli	95	200	227.500	548.090
augustus	95	290	224.760	779.600
september	95	220	165.950	389.890
oktober	95	100	93.090	117.370
november	95	120	48.690	66.970
december	95	170	38.400	42.690
Totaal			1.714.400	3.431.830

Extra inkomsten en de bestemming daarvan

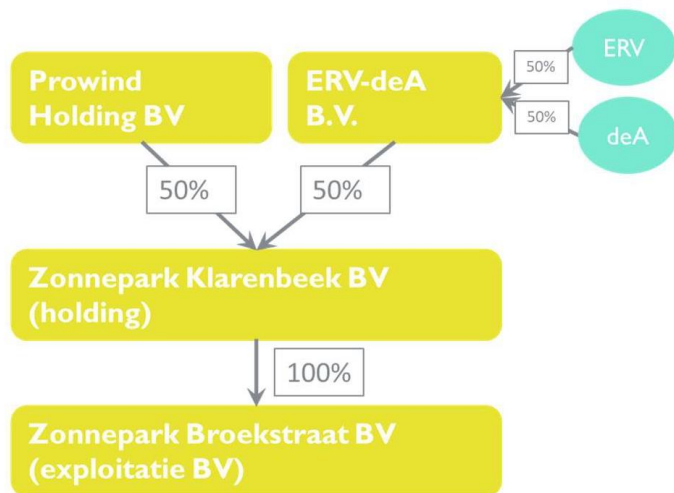
Door de hoge prijzen zijn de inkomsten ruim €1.700.000 hoger dan verwacht. Na aftrek van diverse kosten komen deze extra inkomsten op een afgeschermd rekening te staan waar alleen de bank bij kan. Dit was bij aanvang van het project een harde eis vanuit de Duitse bank die het project voor het merendeel heeft gefinancierd. Deze pot biedt extra zekerheid dat het zonnepark, ook in slechte tijden, voldoende middelen zal hebben om goed te blijven functioneren. Daarmee biedt het ook extra zekerheid dat de rente en de aflossing aan de deelnemers volledig gestand gedaan kan worden.

Na 15 jaar is de lening bij de bank afbetaald en komen de gelden op deze afgeschermd rekening vrij. Indien deze pot eerder al ruim gevuld is, kan al wel eerder dan jaar 15 een verzoek voor een uitkering van de meerwinsten worden ingediend. Uitgekeerde meerwinsten kunnen in de toekomst verdeeld over de aandeelhouders. Prowind ontvangt 50% en de coöperaties ERV en deA gezamenlijk ook 50%.

deA en ERV willen de gelden uit de meerwinsten graag inzetten ten behoeve van de verdere versnelling van de verduurzaming van Apeldoorn en Voorst. Over de invulling zullen deA en ERV te zijner tijd in gesprek gaan met haar leden en andere betrokkenen.

4.2 Financieel overzicht van Zonnepark Klarenbeek

Het zonnepark Klarenbeek is financieel ingebed in een getrappt systeem. Figuur 4 is overgenomen uit het informatiememorandum en laat zien hoe de verschillende BV's zich tot elkaar verhouden.

Figuur 4 Overzicht van de structuur van Zonnepark Klarenbeek

De exploitatie van het park vindt plaats in Zonnepark Broekstraat, een bv die 100% eigendom is van de holding Zonnepark Klarenbeek bv. Deze bv kent twee eigenaren die ieder 50% van de aandelen en dus het eigendom bezitten, te weten Prowind Holding bv, en ERV-deA bv. Laatstgenoemde bv is op zijn beurt voor 50% eigendom van coöperatie Energierijk Voorst (ERV) en voor 50% eigendom van duurzame energiecoöperatie Apeldoorn (deA).

De jaarrekeningen van Zonnepark Klarenbeek bv en Zonnepark Broekstraat bv zijn door het kantoor NeD Tax Nederland BV te Nijmegen opgesteld, en vervolgens op de aandeelhoudersvergadering door aandeelhouders Prowind Holding bv en ERV-deA bv goedgekeurd.

Het gaat te ver om beide jaarrekeningen hier te bespreken. In de tabellen 3 en 4 geven we de relevante cijfers uit deze jaarrekeningen weer.

Tabel 3 Toelichting Zonnepark Klarenbeek BV; alle bedragen in euro's.

ZP Broekstraat				
Omzet Zonnepark			3.421.967	1
SDE 2021 subsidie			84.741	2
Omzet 2022			3.506.708	
Afschrijvingskosten			-943.050	
Overige bedrijfskosten			-372.095	
Totale bedrijfskosten			-1.315.145	
Bedrijfsresultaat ZP Broekstraat BV			2.191.563	
Financieringskosten			-117.856	3
Vennootschapsbelasting			-453.862	
Netto resultaat ZP Broekstraat BV			1.619.845	
Afschrijvingskosten ZP Klarenbeek BV			-159.641	
Overige bedrijfskosten ZP Klarenbeek BV			-4.454	
Totale bedrijfskosten			-164.095	
Financieringskosten			-14.385	
Correctie negatief saldo deelneming ZP Broekstraat B.V.			-78.849	
Resultaat ZP Klarenbeek			1.362.516	
Vermogen voor Dividend uitkering in 2023			1.127.543	

Opmerkingen

- 1) dit bedrag verschilt een klein beetje van het in tabel 2 genoemde bedrag.
- 2) In 2022 is een kleine bijdrage SDE ontvangen aangezien de jaargemiddelde elektriciteitsprijs (het zogenaamde correctiebedrag) in 2021 iets onder het garantiebedrag van 95€/MWh lag.
- 3) dit is de rente op de uitstaande schuld bij de bank.

Het bedrag dat voor dividenduitkering, op termijn, beschikbaar komt is groot: €1.127.543,-. Het is echter zo dat de financier van het project, de Deutsche Anlage Leasing (DAL) bij het sluiten van de overeenkomst enkele voorwaarden gesteld heeft waardoor een deel van het dividendbedrag nog niet in 2023 beschikbaar wordt gesteld. De bank bouwt zagezegd enkele reservepotjes op (Tabel 4).

Een aanzienlijk deel van de winst over 2022 gaat op aan vennootschapsbelasting. Daarnaast worden de aanloopverliezen uit 2020 en 2021 vergoed. Vervolgens worden er enkele reservepotjes gevuld zoals de "debt service reserve" en de "inverter maintenance reserve" die ieder jaar aan de orde zijn. Bijzonder is het extra reservepotje uit de overmaat van productie die een waarde van ruim €300.000,- heeft. De Deutsche Anlage Leasing is gevraagd dit bedrag vrij te geven.

Tabel 4 Reserveringen door de bank; bedragen in euro's tenzij anders vermeld.

Excess production reserve					4
Productie 2022		kWh	20.467.139	113%	
Drempel		kWh	18.050.000	100%	
Overproductie		kWh	2.417.139	13%	
Waarde			405.294		
Waarde na VPB				300.728	5
Debt Service Reserve				305.100	6
Inverter Maintenance reserve				75.580	7
Dividend Voorstel 2023				500.000	8

Opmerkingen

- 4) Artikel 6.4 van de leenovereenkomst stelt dat de inkomsten uit productie hoger dan de drempelwaarde van 18.050.000 kWh in reserve gehouden worden. Voor de waarde is verkoopprijs van €0,1677/kWh aangehouden, zijnde de jaargemiddelde prijs waartegen de elektriciteit verkocht is.
- 5) De vennootschapsbelasting is ruim 25%.
- 6) Artikel 9.3 van de leenovereenkomst stelt dat er bij aanvang een algemene reserve €290.500,- moet worden aangehouden en jaarlijks aangevuld met een bedrag van €7.300,-. In deze rekening gaat het om de jaren 2021 en 2022.
- 7) Artikel 9.5 van de leenovereenkomst stelt dat er gedurende de eerste 10 jaar een bedrag van €37.790 per jaar voor de vervanging van de omvormers gereserveerd moet worden. In deze rekening gaat het om de jaren 2021 en 2022.
- 8) Dit voorstel voor dividenduitkering is aan de DAL gestuurd.

Het dividend is eind juni 2023 door aandeelhouders ontvangen. ERV-deA BV heeft vervolgens de deelnemers hun eerste uitbetaling gedaan.

4.3 Begroting 2023

Door Prowind wordt regelmatig een liquiditeitsoverzicht gepubliceerd met een gedetailleerde begroting van inkomsten en uitgaven voor een periode van 16 maanden. Dit overzicht krijgen we in het begin van het jaar en wordt eens per kwartaal (of vaker wanneer nodig) aangepast.

Belangrijk om te noemen zijn:

- de verwachte energieprijzen ligt onder het garantiebedrag uit de SDE-subsidie van 95€/MWh. Het garantiebedrag is daarmee de basis van inkomsten.
- de productie van het zonnepark zal bij een gemiddeld meteorologisch jaar iets hoger liggen doordat de omvormers op maximale capaciteit gaan werken.
- uitgegaan wordt van een hoeveelheid zonneschijn gelijk aan wat bij aanvang van het project verondersteld werd.
- er is een uitgave gereserveerd voor de beveiliging van het zonnepark.

De prognose is dat in 2023 de begroting grotendeels volgens verwachting gerealiseerd zal worden.

5 Ontwikkelingen in 2023

De volgende ontwikkelingen kunnen genoemd worden.

Energieprijs ontwikkeling

Het maken van een betrouwbare verwachting voor de energieprijs is afgelopen jaar bijzonder moeilijk gebleken. Zonder daarvoor een onderbouwing te kunnen geven gaan we ervanuit dat de energieprijs in 2023 (veel) lager dan in 2022 zal liggen. In de begroting wordt uitgegaan van inkomsten op het garantiebedrag van de SDE-subsidie, zijnde 95 €/MWh.

Negatieve prijzen voor elektriciteit op de beurs is een fenomeen dat tijdens zonnige dagen met veel wind steeds vaker voorkomt. Met Greenchoice die de afnemer van de elektriciteit van het zonnepark is worden afspraken gemaakt om het nadeel hiervan zo veel mogelijk te beperken. Het tijdelijk stilzetten van de omvormers zou een middel kunnen zijn.

Omvormers

In 2021 en 2022 hebben de omvormers niet op hun volle capaciteit gewerkt. In overleg met Pfalzsolar (de bouwer van de installatie) en na een testperiode van circa 6 weken, is besloten om de omvormers wel op maximale capaciteit te zetten. Dit zal de productie met bijna 10 procent verhogen.

Inbraak

Eind maart zijn er gedurende twee opeenvolgende nachten inbrekers in het park geweest. Ondanks de aanwezigheid van alarmdraden in het hek is men erin geslaagd het park binnen te komen door het knippen van een doorgang onder de onderste alarmdraad.

De diefstal is ontdekt doordat de productie bij enkele omvormers geheel of gedeeltelijk uitviel.

Prowind heeft aangifte bij de politie gedaan, en heeft de verzekeraar en Pfalzsolar ingelicht. Op de wildcamera's in het park (die eens in de maand worden uitgelezen) is een inbreker te zien met rollen kabels op zijn schouder. Ze zijn tussen 12u 's nachts en 4u 's ochtends actief geweest.

Er is voor zo'n 40 km aan bovengrondse kabels gestolen. Deze kabels verbinden de omvormers met de panelen. Zo'n 16% van het vermogen van het park is uitgevallen. Pfalzsolar is snel aan de slag gegaan met het bestellen van materiaal, en enkele omvormers waren vrij snel na de inbraak weer operationeel.

Op basis van de huidige koperprijs en de hoeveelheid koper wordt de opbrengst voor de inbrekers op circa €10.000,- geschat.

De kosten om alle schade te herstellen en de kosten van het productieverlies ligt boven de €100.000!

Deze bedragen worden door de verzekering gedekt, maar het eigen risico van €25.000 is voor rekening van het zonnepark.

Het is deze inbraak die noopt tot een betere beveiliging.

Beveiliging

Naar aanleiding van de inbraak zijn er door Prowind offertes aangevraagd bij enkele beveiligingsbedrijven.

De kwaliteit van de aanbiedingen liep nogal uiteen, en over het algemeen was de kwaliteit van het beveiligingsplan en de bereidheid met de klant mee te denken teleurstellend te noemen.

Verreweg de beste en goedkoopste aanbieding kwam van Alarm.Direct. Hun aanpak is om met een beperkt aantal camera's het gehele terrein af te dekken. Hierbij wordt rekening gehouden met de privacy van de naaste burens. Meldingen gaan direct naar een meldkamer waarna een team van bewakers op de melding wordt afgestuurd.

Biodiversiteit

Eind 2022 en begin 2023 zijn een drietal zones op het park met houten hekken ontoegankelijk gemaakt voor de schapen. Het betreft het gebied met de 3 poelen en de foerageergebieden bij de ingang en midden op het terrein. De dode bomen en struiken zijn verwijderd en vervangen door nieuwe exemplaren. Het ziet er nu (mei 2023) goed en gezond uit.

Het is de bedoeling dat ook in 2023 enkele ecologische inspecties gedaan zullen worden.

Gebiedsfonds

Het uitwerken van het gebiedsfonds heeft een tijd stilgelegen. In 2022 is de rente op leningen sterk gestegen waardoor in de oorspronkelijke opzet veel geld van het gebiedsfonds aan renteverplichtingen zou opgaan.

Er worden nu mogelijkheden onderzocht om te zien op welke manier het gebiedsfonds ingericht zou kunnen worden zonder onder hoge rentelasten gebukt te gaan. Het is de intentie om nog voor de zomer met een voorstel te komen en die aan de buurt voor te leggen.